

III. Právo obchodní.

O vydatelích recta poukázek a poukázek na řad znějících srov. čl. Assignace a Papíry cenné.

IV. Právo poplatkové.

1. Povinné ohlášení za účelem vyměření poplatků má učiniti vydatel právní listiny, pokud ovšem neintervenují úřady nebo nástupce (§ 44 c) popl. z.).

2. Zapraviti kolkový poplatek z listin o právních jednáních dvojnásobně závazných jest povinen vydatel, i když listina byla zřízena toliko v jeho jménu zmocněncem, solidárně s příjemcem listiny, při vysvědčeních pak ten, v jehož zájmu se vystavují.

3. Byla-li však listina vyhotovena ve jménu někoho jiného bez jeho zmocnění, jest povinen poplatek zaplatiti v první řadě vydatel sám, pán obchodu (dominus negotii) pak jen tenkrát, když právní jednání schválil nebo z něho měl prospěch; vydatel i v tomto případě ručí za poplatek (§§ 64, 66 a 71 popl. z.).

Vydávání zločinců a smlouvy o tom.

Důležitým odvětvím mezinárodní právní moci, kterou si moderní státy v zájmu právní bezpečnosti navzájem poskytují, jest vydávání obžalovaných a odsouzených zločinců v širším slova smyslu. Jelikož evropské právo mezinárodní všeobecné takovéto právní povinnosti neuznává, závisí vydání zločince v určitém případě od dobré vůle dotyčného státu, nebo bývá upraveno mezinárodními státními smlouvami v té příčině uzavřenými.

Takové smlouvy státní uzavřelo Rakousko s těmito státy:

1. s Belgií smlouvou ze dne 12. ledna 1881 č. 28 ř. z.;
2. s Brálskem ze dne 21. května 1883 č. 142 ř. z.;
3. s Černou Horou ze dne 23. září 1872 č. 124 ř. z. z r. 1873;
4. s Francií ze dne 13. listopadu 1855 č. 12 ř. z. a ze dne 12. února 1869 č. 56 ř. z.;
5. s Anglií ze dne 3. prosince 1873 č. 34 ř. z. z r. 1874;
6. s Itálií ze dne 27. února 1869 č. 100 ř. z. a ze dne 21. prosince 1882 č. 112 ř. z. z r. 1883;
7. s Lucemburskem ze dne 11. února 1882 č. 127 ř. z.;
8. s Monakem ze dne 22. února 1886 č. 13 ř. z.;
9. s Nizozemskem ze dne 24. listopadu 1880 čís. 34 říš. zák. z r. 1881;
10. s Ruskem ze dne 15. března 1874 č. 128 ř. z. z r. 1875;
11. se Srbskem ze dne 8. května 1881 č. 90 ř. z.;
12. se Španělskem ze dne 17. dubna 1861 č. 69 ř. z.;
13. se Švédskem a Norvéžskem ze dne 2. června 1868 č. 11 ř. z. z r. 1869;
14. se Švýcarskem ze dne 17. července 1855 č. 210 ř. z. a konečně
15. se Severní Amerikou smlouvou ze dne 3. července 1856 č. 14 ř. z. z r. 1857.

Vydávání zločinců mezi Rakouskem a Německem nebyla upravena mezinárodní smlouvou a vyskytují se tudíž v tomto ohledu četné pochybnosti. Dle výn. min. sprav. ze dne 7. prosince 1870 č. 14.158 jest sice ministerstvo spravedlnosti a ministerstvo zevn. zál. toho souhlasného názoru, že zrušením německého spolku a zřízením německé říše, kteráž k rakousko-

uherskému mocnářství není v žádném státoprávním poměru, pozbylo platnosti spolkové usnesení ze dne 18. srpna 1836 resp. cíś. pat. ze dne 24. října 1837 jednající o vydávání původců jistých politických zločinů, nikoli však též spolkové usnesení ze dne 26. ledna 1854 č. 76 ř. z. a že toto usnesení nebylo dotčeno ani pozdějšími změnami v politických poměrech Německa nastalými, tak že je sluší považovati i na dále za platnou mezinárodní úmluvu příslušných států; avšak tento výnos min. sprav. není zákonem, nýbrž pouhým nařízením, a mají tudíž soudy v jednotlivém případě právo platnost jeho, kteráž není zcela nepochybna, zkoumati (Lammasch, Auslieferungspflicht str. 102 a n.).

Pokud jde konečně o poměr Rakouska k Uhrám, kteréž vzhledem k trestnímu právu se pokládají za cizinu, má dle výn. min. sprav. ze dne 26. května 1875 č. 6742 v souhlase s král. uh. min. sprav. na základě reciprocity průchod vzájemné vydávání osob, pokud nejsou státními příslušníky, pro zločin nebo přečin ve druhém státě spáchaný odsouzených nebo stíhaných; jde-li o pouhý přestupek, nemá vydání pachatele místa. Jelikož však Uhry s Rakouskem v ohledu mezinárodním tvoří jediný stát, ustanovuje výn. min. sprav. ze dne 28. ledna 1877 č. 966, že příslušníci uherské polovice říše, kteří mimo rakouské mocnářství dopustili se trestního činu a v obvodu zemí na říšské radě zastoupených byli dopadeni, nemají býti nikdy vydáni cizozemsku, nýbrž jedině, jedná-li se o zločin nebo přečin, Uhrám. I v Rakousku platí zásada ve všech státech za pravidlo uznaná, že stát svého příslušníka cizině nikdy nevydává (§§ 36, 235 tr. z., § 102 voj. tr. z., § 72 tr. z. pro Bosnu a Hercegovinu).

Pokud se týče řízení ve příčině vydání obviněného, ať již úřadu uherskému či cizozemskému, příslušným jest sborový soud I. stolice, v jehož obvodu bydlí nebo se zdržuje ten, jenž má býti vydán, nebo nemá-li stálého bydliště a pobytu, v jehož obvodu byl dopaden. K návrhu příslušného úřadu na vydání nebo po prohlášení zatykače budtež sice učiněna potřebná opatření k zamezení útěku obviněného, návrh na jeho vydání však nechť učiní u sborového soudu II. stolice radní komora po slyšení státního zástupce teprve tenkrát, když úřad za vydání žádající takové důkazy nebo důvody podezření ihned nebo v přiměřené lhůtě uvedl, jež podezřelý při svém zatčení na místě nemohl vyvrátiti. Sborový soud II. stolice slyšev prve vrchního státního zástupce rozhodne pak o žádaném vydání usnesením, kteréž musí vždy ministrem spravedlnosti býti předběžně schváleno (§ 59 tr. ř.).

Vydavatel časopisu viz Tisk a právo tiskové a Tiskopisy periodické.

Vydědění.

Vyděděním rozumí se vyloučení nepominutelného dědice z povinného podílu dle zákona mu příslušejícího. Vydědění může býti oprávněné nebo neodůvodněné, výslovné nebo mlčky projevené, úplné nebo částečné.

1. Vydědění jest oprávněné, opírá-li se o zákonný důvod vydědění, jinak jest bezprávné.

Zákonné důvody vydědění jsou: Každý nepominutelný dědic (dětí i rodiče) může býti vyděděn

a) jestliže zůstavitele v nouzi (i v nouzi jinaké než hmotné) bez pomoci zanechal;